

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 33. ANUL XVII.

Telegrafulu eșo de done ori pe septemana: joi și duminică. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'a prin scrisori franceze, adresate contra espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tr provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. a. a. Pentru princ. și tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteu ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 27 Aprile (9 Maiu) 1869.

De ce reu patimim?

120

La ori ce ocaziune, cându e vorb'a de sôrlea noastră natiunale-politica, nu aflâmu cuvinte destule de a spune lunei de vitregitatea temporilor trecute, de barbaria carea s'a reversatu asupra-ne și de nedreptățile ce amu avutu sa le suferim din partea barbarilor și natiunilor noue inimice.

Ei bine! istoria ni le constatăza pre tôte aceste și ne lasa urme fôrte manifeste dupa densele; insa ne vine a ni pune intrebarea, deca numai acelea au fostu, deca numai acelea mai sunt și astadi uniculu isvoru alu reulu de care patimim? Deca cautâmu cu atentiune mare la intemplările din dia'a de astadi ni se deschide alta perspectiva pentru presentu și din acest'a suntemu îndreptatii a face juderata și asupr'a trecutulu, deca nu preste totu, celu putienu in parte. Sa luâmu numai o impregurare, carea s'a intemplat inaintea och-loru nostri și vomu vedé indata ca reulu de care patimim nu e de a se cautâ numai și numai in asopririle strainiloru.

In anii 1865-67, venindu cu rapediune schimbările politice romani transilvani nu scieau ce sa faca, in catrau sa apuce. In fine se intielegu deputatii și regalstii dela diet'a din Clusiu pentru activitate politica pre lâng'a rezerv'a pretensiuniloru de dreptu, depuse mai târdu in una votu, carele sa-i scutésca de ori-ce prejudetii fatia cu dreptele lor pretensiuni. Natiunea aplaudéza procederea lor, pentru ca intempina pre deputatii și pre regalstii cu bineventâri la înôrcerea loru câtra casa și pentru ca diuarele române suntu pline de reproduserile acestoru intempinâri și de articulu de infielesulu acestei urmâri politice. Sa nu uitâmu insa de impressiunea respectabile ce a facutu asupr'a celoru-lalte natiuni procederea cea resoluta și solidaria a romaniloru.

S'a schimbatu insa fôia indata câtu au inceputu a fi verite indoiele in natiune și apoi in inteligentia și in fine chiaru in sinulu deputatiloru tramisi mai târdu la diet'a din Pest'a. Bate vou pastorulu și se voru resipi oile dice scriptura; iera in impregurările nostre politice: otravesce increderea reprezentantiloru natiunii și lasa-i in nesigurantia și vei vedé cum va fi de despectata și calcata natiunea ins'a-si de fia-cine.

Nu ni este că sa desvoltâmu istoriculu intemplantelor mai departe, pentru ca acest'a s'a facutu destulu cu alte ocaziuni și e cunoscutu tuturor, pentru ca s'a intemplatu acum de curendu; dara tragemu numai consecutiunile din intemplâri că acele și adeca, ca romanii transilvaneni adusi odata la indoieli au clatinatu și terenulu de sub piciorule deputatiloru lor. Acest'a nu mai aveau radimiu acasa, pentru ca slugile nocturne, in fole de scandela publica, se grabeau a face totu ce putea face vilitatea incapabila de idei, că sa derime totu terenulu acelor deputati. Urmarea erâ firésca, că strainii sa ne palmuiesca cu disprehulu in acela-si momentu cându ne despretueam și noi pre noi in sine. La tôte aceste insa trebuie sa ne intrebâmu, cum de atâ'a neintielegere, căci neintielegerea a fostu-reulu celu cardinale, din care ni se tragu relele de cari suferim astadi și de cari suntemu amenintatii a suferi și in viitoriu?

Neintielegerea dupa cum o vedemu manifestându-se și acum intre cei doue-dieci și doi deputati romani la diet'a din Pest'a, provine din o ambitiune cerbicosa și acest'a mai departe din dorintia de a fi cine va capu de partida și a face programe natiunale in cele mai multe casuri nerealisabile.

E fôrte nobilu că cine-va sa se ayente la rolulu de a fi conducatoriu și mai cu sêma politicu, dara la asi ce-va se cere mai multu decâtu

dorintia de a fi numitu capu de partida, prefumatu cu epitetulu de „barbatulu doritorulu“ și „omulu providentiale“ și „hâșerulu natiunii“ și alte câte tôte cu care se impeneza nisce oratiuni ocazionale. La asi ce-va se cere a studiâ și a scî cantâri pre popore cu tôte impregurările lor interne și esterne; a scî de ce valore e puterea lor intielesuale naturale și castigata prin invetiatura; a scî cum stau ele intre sine, va se dica care este marimea lor numerica, care e taria lor geografica și carea e influintia lor asupr'a celoru-lalte.

Din aceste puncte de vedere sa se reverse apoi lumina; dara sa nu se sparie mereu — că si copiii cei mici eu: vine t. . . . cu saculu și altele, — că se taca și se asculte numai la cuvintele unui ce are ambitiunea sa vedâ o multime carea asculta și la gur'a lui.

Ambitiunea acest'a sfermatória nu are decâtu doue nisuintie de a impune despotice cine-va ideile sele și altora spre urmare și de a vedé ca toti se pléca acestoru idei. Si tocm'a aici jace cui-bulu celu nesecabile alu cabaleloru, alu intrigelor, cari orbese pre celu ce s'au incurcatu in ele pâna la pretiulu de perderea lunei intregi, deca se aru puté, numai densulu cu parerea sea sa nu remana pre josu.

Acum deca o natiune este asi de nefericita se aiba mai multi „lucferi“ de acest'a in sinulu ei, cum se va zidi ea, cum va capetâ insultire, dara cum va fi respectata, cându „lucferi“ ei arunca cu tina unulu asupr'a altuia, și asupr'a a totu ce e respectabilu in sinulu ei: pentru ca nu se pléca și se supune ideiloru lor?

Unu astfelu de poporu nefericitu, tocm'a acesti pretinsi salvatori i suna clopotulu celu ingrozitoriu: „perirea tea din tine . . .“

Scaparea de acestu reu este scaparea de tôte cele-lalte. Natiunea cându nu va fi bantuita de pasiuni in sinulu ei, la momentu, intineresce impuțeresce, și indrasnel'a strainulu palesece și devine neasupritória.

Deci: videant patres conscripti!

In legatura cu cerculariulu publicatu in nrulu 31 mai publicâmu și anteactulu urmatoriu:

Nr. cons. 337. 1865.

Précinstiiloru Parinti Protopopi și Administratori Protopopesci!

Ce impregurări și lucruri horibili și scandaloșe au referatu Dlu Consiliariu scolaru Dr. Vasiciu Inaltulu gubernu alu tierii despre starea interna și esterna a scôleloru nostre, acestu consistoriu archidieceșanu nu și le pôte inchipuî acele; destulu este insa, ca inaltulu Gubernu dice acestui consistoriu in harth'a sea din 16. Novembre 1861. nr. 13727, carea din caus'a mai indelungatei absentie a subscrisulu nu s'au potutu pertractâ mainainte, ca adca din raportulu consiliariulu scolaru Dr. Vasiciu au vedutu cu machuire, ca starea esterna și interna a scôleloru nostre infatesiadia icona cea mai trista, și ca acest'a cea mai trista icona a scôleloru nostre provine intre altele de acolo: căci

1) zidirile scolare suntu parasite, neglese, semanându mai multu unoru ruine, de câtu unui institutu de invatiementu și ca multe din cele edificate scoli fâra a fi ispravite cu totulu, au inceputu eara-si a se ruina;

2) ca preotii și protopopii că directori locali, și ca inspectori districtuali de scôla se vaiata, căci poporulu intimpina oranduelele lor cu indolentia și prejudetie inradacinate, a căroru combatere este cu atâtu mai grea, pentru ca poporulu nu asculta nici de vorb'a Evangheliei;

3) că oficiolatele politice pentru zelotipia preotimei nostre in sustinerea autonomiei bisericesci nu potu inainta tréb'a scolare, căci preotii privescu amesteculu amplotiloru politici de o lovitura in autonomia bisericiei;

4) căci abusuri se comitu atâtu din partea comunelor bisericesci, câtu și a recuritiloru individi pentru posturi dascallesc;

5) ca pruncii capaci nu umbla la scôla sêu nici decum, sêu neregulatu, mai cu sêma vîr'a, și acolo, unde nu suntu cauze desvinovatiétorie, și invatiétorii suntu bine instrazati, atarnându tare dela comunele bisericesci autonome, au a implinî de multe ori voi'a acestora, că sa remâna in posturile sele, și astfelu suntu impededati a se miscâ mai liberu in sfer'a activității lor;

6) ca invetiétoriloru li se impuțienescu lefele dupa placulu comunelor, și că si acestea nu le primescu tutdeun'a și pretutindenea intregi, ca scôlele se facu de multe ori asilu pentru acei lineri, cari vreau sa se subtraga dela indatorrea militare;

7) ca gradinile de pomi și acolo, unde au fostu bine cultivate, suntu desgredite, lasate prad'a dobitocelor;

8) ca consistoriulu sa dea consiliariulu de scôla ocaziune de a puté functionâ in institutululu nostru pedagogicu la esamene, căci dupa §-ulu 26. din instructiunea pentru consiliarii scolari, ei au sa indrepte o deosebita atentiune asupr'a instituteloru de preparandia.

Inaltulu gubernu dupa ce au espusu aceste neajunsuri, ce leau aflatu in raportulu consiliariulu de scôla, impartasiesce acestui consistoriu și masurile luate spre incetarea acelor neajunsuri, și adeca au emisu câtra organele sele politice acea demandaciune, că

1) la escursiunile oficiose sa echiedie și starea cladiloru scolari, și in câtu aru observâ defecte, ce cadu in sfer'a activității lor, sa le delature de locu, eara deca tréb'a aru cere vre o pertractare, se faca conviencios'a aratare, sa invetie și sa admonedie poporulu despre folosulu invatiementotulu s. a.;

2) ca despre cladirea noua a scôleloru, unde cere necesitatea, și despre dotatiunea invatiétoriloru sa faca cele de lipsa in cointielegere cu concernentii inspectori districtuali de scôle, și că unde lipsescu midulocele pentru infiintarea scôleloru, acolo sa impreune puterile ale doue sêu mai multoru comune invecinate, și sa ridice scoli comune, și aci sa urmeze dupa ordinaciunea din 12 Aprile 1860. nr. 4404;

3) că amplotiile politice se ingrijésca, că dotatiunea invatiétoriloru ficșata odata sa nu se miosiorodie dupa placulu comunelor, și că invatiétorii sa nu fia scurtati in competintia lor;

4) sa priveghiedie asupr'a cercetării scôlei in timpulu prescisu din partea eleviloru, și in privint'a acest'a sa invetie și sa controlodie pre antistii comunali și pre inspectorii mireni locali;

5) sa privesca cu tóta stricteti'a, că scôlele populare sa nu se faca asilu pentru tineri, cari vreau sa se subtraga dela obligatiunea militare, și că numai acei invatiétori sa fia scutiti, cari pre lâng'a calitătile cerute suntu asiediatii la acele scoli, a căroru esistencia este asecurata; și in fine

6) că sa aiba o deosebita ingrigire asupr'a gradineloru de pomi, și in privint'a lor sa padiasca cu acuratetia ordinaciunile din 18 Dec. 1856, și din 16 Noembre 1858. nr. 1336. și 17656.

7) Că acestu consistoriu inca sa dea Protopopiloru și preotimei asemene invatiuni, precum inaltulu gubernu au datu amplotiloru politici.

Acestu consistoriu archidieceșanu n'au lipsitu in generalu numai a respunde inaltulu gubernu:

I. că adevărat să binevoiască a nu trage din raportul consiliariului de școală aceea consecința, că și cum starea internă și externă a tuturor școlilor noastre aru infatșișă icon'a cea mai tristă, căci nu suntu cladirile tuturor școlilor noastre parsite, negleșe, nici sémăna lóte ruineloru, și ca starea cea tristă a cladirilor școlilor noastre, unde aceea se afla, provine de acolo, ca legislația patriei nici cându nu s'au ocupatu cu treb'a școlare, va șă dăca, creșterea poporului, căci dicea: „ca țieranulu are numai plat'a lucrului seu“; căci comunele satesci nu suntu nici până astadi organizate este apasatu inca și astadi de urmările fostei sele grelei iobagii cu atât'a mai multu, cu câtu ilu apasa și scumpetea cea mare, și anii cei neroditori, și feluritele vijelii elementari, care l'au ajunsu în cesti ani din urma. Acestea impregiurări tragu apoi după sine și frecventarea irregulată de școală a copiiloru și a copileloru, și neglijarea gradinilor de pomi în multe locuri, ear' în altele lipsirea loru totale. Cum ca voru fi și astfelu de casuri, unde cladirile școlari s'au ruinatu din negrij'a individoru bisericesci și politici, carii suntu chemati a țiené cladirile acestea în buna stare, este afara de tóta îndoiial'a; inșă că neajunsurile acestea șă se póta îndreptá, după parerea smerita a subșcrișului ordinaru s'aru cere colaudarea speciale a individoru, carii s'au meritatu în ingrijirea inființării și a susținerii cladirilor școlari în buna stare, și a înmultirei lefeloru dascallesc, și înfruntarea tuturor aceloru, cari n'au implinitu în privinți'a acest'a chemareu lor;

II. ca, de și înaltulu guvernului binevoit a aminti acestui consistoriu arhiepiscopescu pre bas'a raportului organului seu, că și cum oficiolatele politice pentru zelotipi'a preotimei noastre în susținerea autonomiei bisericesci n'aru puté înaintá treb'a școlare, acestu consistoriu și aci se róga de înaltulu guvern, a nu trage cu machire de aci aceea consecința, că și cum starea internă și externă a școlilor noastre aru infatșișă icon'a cea mai tristă din caus'a acest'a, pentru ca întregulu coru preotiescu și protopresbiterale scie pré bine, ce va șă dăca autonomi'a unei biserice recepte în Patri'a noastră, și nu trece preste graniti'a cea prin legea țierii din 1863 prefiptá, ci între șianturile ei priveghiaza. Déca organulu înaltulu guvern scie, ca în acestu punctu aru fi pecatuitu Preotimea noastră, séu și însuși acestu consistoriu, atunci șă arete casuri speciali. Dar și până atunci puseșiunea oficiosa șilesce pre acestu consistoriu a protestá cu acestu privilegiu serbatorescu asupr'a aceloru oficiali politici, carii arunca pat'a zelotipiei ultrane asupr'a preotiloru și protopopiloru nostrii, séu și asupr'a acestui consistoriu, că și cum noi amu abúsá cu dreptulu autonomiei biserice, și acest'a dăca nu fára cause fundate; de aceea au și emisu pre aci aleturatu circularu inca în anulu 1862 *) spre orientarea întregii preotimi și a poporului credinciosu despre dreptulu autonomiei a unei biserice recepte în Patri'a noastră, și spre rusienarea celoru ce și batu jocu de unu dreptu cardinalu, pre care legislațiunea constituțională a patriei noastre lu dá bisericiloru crestine spre liniscea sufletesca a popóreloru sele crestine și spre susținerea ordinii bune și salutarie între fiii unei și aceleiași patrie de diferite religii crestine;

III. ca, de și înaltulu guvern pre bas'a consiliariului de școlă, că unu reu impedecatoriu alu prosperării școlastice bine-voiesca a aduce înainte și abúsările, ce se comitu atâtu din partea comunelor bisericesci, câtu și a recurentiloru indiyidi pentru posturi invetiatoresci, acestu consistoriu și la acest'a dăca cu modestia, ca nici acestu punctu de vedere nu se póte afirmá, ca starea școliloru noastre internă și externă aru infatșișă icon'a cea mai tristă, căci precum din acte oficiose scie acestu consistoriu, numai în putiene locuri se facu abúsări cu lefale invetiatoresci, care nu suntu urmări ale autonomiei biserice, ci suntu urmări triste acelu adevéru, ca adevărat pat'a unei religii tolerante s'au radicat de pre bisericea noastră numai în anulu 1863, și ca regulamentul organu alu trebiloru noastre bisericesci, școlari și fundatiionali, pre care sinodulu bisericei noastre din anulu 1864 l'au compusu, și înaltulu guvern l'au asternutu cu rugarea din 4 Maiu 1864, spre a mijloci dela Maiestatea Șea sancționarea lui, nici până astadi nu s'au pusu în lucrare, căci nu ni s'au tramisu nici cu, nici fára dorit'a aprobatiune préinalta. Suntu inca și alte cause momentose, care demoraliseca

pre comunele noastre bisericesci și le seducu la apucatur'a aceea miserabile, că se scada léfa invetiatoriului loru, despre care aci numai atât'a se observa, ca și acele voru încetá, căci poporulu credinciosu arata aplecare mare către cele bune, și bas'a acestoru abúsări nu provine din aplecări inmorali naturali, ci din trecutulu celu multu vitregu alu stărei feudale a acestui poporu, și din seraci'a lui, cu care se lupta și astadi, și din scumpetea timpului presentu, care-lu apasa tare, și-lu impedea a se puté orientá totu-déun'a spre folosulu seu intelectualu și alu copiiloru sei. Inșă pre lângă tóte acestea impregiurări apesátore și pre lângă aceea inovatiune din raportulu organului guberniale, ca preotii și protopopii cá directori locali și inspectori districtului de școlă se languiescu, ca poporulu intempina ordinationile loru cu indolentia și prejudeții înradacinate, a cărora combateré este cu atât'a mai grea, cu câtu elu nu asculta de urm'a Evangheliei: totuși consistoriulu are onóre a afidá după date oficiose pre înaltulu guvern, ca poporulu nostru credinciosu au fipsatu astfelu de lefi pentru invetiatori, încátu un'a tertialitate din ei trage o léfa dela 160 fl. până preste 200 fl. alta tertialitate dela 100—150 fl., și numai a treia tertialitate mai josu de 100 fl. v. a.;

IV. ca de și consistoriulu nu pricepe motivulu, care au îndemnatu pre înaltulu guvern spre a provocá acestu consistoriu, că șă dea dlui consiliariu ocaziune, de a puté funcțiuná cá atare la esamenelu pedagogiloru în întielesulu § 26 din instrucciónea pentru consiliarii școlari: totuși are onóre a se rugá cu tóta modesti'a, ca înaltulu guvern șă bine-voiesca a nu crede, că și cându dlui consiliariu de școlă Dr. Vasiciu nici cându nu s'aru fi fostu invitatulu la esamenelu pedagogiloru, cá și cum acestu institutu aru fi pentru organulu școlariu alu înaltulu guvern o țiera incognita, pentru ca profesorii respectivi fiindu întrebati despre acest'a impregiurare, s'au descoperitu într'acolo, ca dlui consiliariu școlariu au fostu postitu totu-déun'a la esamenelu pedagogiloru și ale clericiloru, și ca cu prea mica escețiune au și luat totu-déun'a parte la acele, ca și s'au datu loculu dintâiu între óșpeti, déca n'au fostu de fatia altu amplotu politicu cu rangulu mai înaltu, și ca acél'a și domnu consiliariu școlariu au pusu eleviloru întrebări diferite. Mai departe, cându în § 26 citatu în înalt'a hărthia guberniale stau aceste cuvinte: „Consiliariulu are a fi de fatia la esamene, déca nu suntu cause impedecátorie deosebite, spre care sferșitu elu are a-si procurá șiesi cunoscinti'a despre dilele esamenelor“; atunci acestu consistoriu din provocarea guberniale nu este în stare a deduce alta, fára aceea, ca consiliariulu școlariu se fia de fatia la esamenelu pedagogiloru, și spre acestu sferșitu a-si procurá șiesi cunoscinti'a despre dilele esamenelor; și asiá se deobliga acestu consistoriu, ca precum până acum, asiá și spre viitoru se va dá dlui consiliariu școlariu ocaziune de a funcțiuná în întielesulu citateloru cuvinte din § 26 la esamenelu pedagogiloru; inca va însărciná acestu consistoriu pre profesorii respectivi, a se acomodá și aceloru cuvinte din § 26, care nu se espunu în laudat'a hărthia guberniale, déca dlui consiliariu de școlă va voi a le observá, care suna asiá: „Consiliarii de școlă au a îndreptá asupr'a școliloru preparandiale o deosebita atenziune, a conchiamá pre profesori la o convorbire despre starea acestoru institute, și cu acelu privilegiu a le dá consiliulu seu“.

(Va urmá.)

Evenimente politice.

Dilele din urma ale septamănei premergátorie a fostu marturele unui evenimentu de intensitate politică. Acest'a fu desolvarea regescului guvernului transilvanénu și înlocuirea lui prin comisariatulu, despre a cărui cercu de activitate ș'a încunoscintiatu și publiculu nostru în nrulu trecut.

În diet'a Ungariei se alege până acum comisiuni și sectiuni. Despre lucrările ei în plenum vomu referi din șiedinti'a în șiedinti'a; aici inșă înregistramu o întemplantă, carea déca se va adevéru are însemnătate destulu de mare de a fi înregistrată aici. Se dice ca clubulu stângei estreme, carele de asta dată érá mai numerosu cá în sesiunea trecută, se desfășurá și ca cei mai multi membri trecu în clubulu stângei centrali séu moderate.

Despre acest'a se dice ca la desbaterea răspunsului la cuventulu de tron, va trece cu taceré preste cestiunile de dreptulu publicu între Ungari'a și Austri'a; va accentuá inșă cu energia re-

formele interne și adevărat, părțile acele, cari în cuventulu de tron suntu numai atinse. Cu deosebire va accentuá cestiunile bisericesci și confesiunali, cari în cuventulu de tron nu suntu amintite de locu. Stâng'a moderată nu va face o adresă deosebită după cum se vorbea, ci va face amendări. Unulu din aceste va fi cam de cuprinsulu acest'a: Regretámu ca regimulu Maj. V. se îndoiesce inca de a regulá referințele între biserică și statulu pre temelulu principiului urgítatu de atâtea ori de dieta, pre principiulu „bisericei liberé“ în statulu liberu. Acestu principiu semnificativu alu vietiei statului modernu pretinde eschiderea tuturor demnitariloru bisericesci dela legislațiunea statului și a legislațiunii cu respectu la cele mai sacre interese ale societății, cu respectu la viați'a conjugale și la educatiune. În contradicere cu acest'a se susține inca privilegiulu din evulu mediu a unei singure biserice.

Mai încolo desaproba legile după cari se deschide universitatea, unde are preferința numai un'a biserică (rom. catol.) apoi va continuá: credem ca e de lipsa a accentuá delaturarea relorlu acestor'a și altor'a ca aceste, pentru ca regimulu M. V. în decursulu sesiunii trecuté, în proiectele asternute despre școl'a populară, a crediutu ca la regularea afaceriloru interconfesiunali și la cele ale bisericei gr. or. șă urmeze aceea metodă de mesuri înjumetate, cari nu satisfac nici drepturiloru inalienabile de statulu nici libertății biserice și confesiunii. — Póte ca în decursulu desbateriloru șă se mai modifice, dára ductulu ideei va remané același.

Șcriile despre referințele între staturile Europei variaza de unu tempu încóce asiá de tare încátu se vede ca multe dintrensele au numai chiamarea de a mai face câte o variațiune în monotoni'a politică de presentu. (Post'a din urma e seriósă.)

Franci'a e ocupată cu alegerile pentru corpurile legislative, cari au șă se adune în tómn'a viitoră.

Cért'a escată între oficiosele vienesé și berlinesé (austriace și prusiane) inca nu a încetatu. „N. A. Ztg.“ stăruiesce tare și pre lângă Ungari'a șă pretinda mai multa influința în politica esterióra.

În Itali'a suntu semne de comploturi mazzinistice.

În Spani'a se spune ca șă se va alege unu directoriu.

În Iri'a se întemplantă conflicte sângeróse între irii catolici și anglii protestanti.

Revista diuaristica.

„Hazánk“ ne aduce unu programu nou scos din jurn. slovacu „Bielo Uhorsko (Ungari'a alba) care face o impartire nouă Ungariei. Mai întâiu vorbește de regatulu întregu a Ungariei, și susține 1) de dogma politică, idea statului ungurescu pre basea istoriei, adevărat unu statungurescu de sine stătatoriu și independentu pre o basă federalistică, dar nu centralistică. De a 2) dogma politică privește întregitatea teritorială și unitatea politică. Sub unitatea politică întielege a 3) unu ministeriu comunu în Buda-Pest'a și unu parlamentu constatoriu din delegatiunea croată, pononiana (cerculu de dincolo de Dunere), transilvană (impregnata cu cerculu dela Tiss'a) și a Ungariei superióre séu a slovaciloru. A 4) privește statulu ungurescu în întregitatea teritorială și în unitatea geografică punându-se astfelu Cetatea alba (Fehérvár) de capital'a provinciiei Panoni'a, Ardélulu maritu cu ținăturile de dincoace și de dincolo de Tiss'a, Croati'a cu capital'a Agram, și Ungari'a superióre séu Slovaci'a cu capital'a Neutra.

După statorirea acestui programu jurnalulu amintitu facendu o revistă în trecutulu amintesce despre autoritatea și mărirea Slovaciei până în secolulu 13. Arata cum suveranii Slovaciei le-a asigurat ungușiloru, nemților (scepusiensi) și jidoviloru esistenți'a, prin literile de garanție și prin avizare de pamentu spre colonizare, și se încerca a documentá acest'a chiaru și cu dreptulu a mână pretindendu, ca déca drepturile istorice au vre-o valóre, Slovaciei șă i se faca restitutiune în întregulu de óre-ce și acum'a mai tóta Ungari'a și trage nutrimintulu seu materialu din teritoriulu Slovaciei. Ungurii deci, cari suntu izolati de tóta lumea trebuie șă se puna în referințe amicabile cu slovacii, căci astfelu și castiga în ei vre-o 4 mil. (?) de amici slovaci și prin ei vre-o 80 mil. de slavi și ei (ungurii) numai astfelu și voru puté asigurat

*) Celu de sub nr. cons. 657 din 26 Augustu 1862.

esistenta. Pentru aceea sa li se dea o independenta federalistica, ca in Neutra sa-si aiba guvernul lor si diet'a lor nationale, concurendu prin delegatiune la unitatea federalistica. Mai departe Slovacia sa-si aiba in ministeriul comunu ministrul sau, carele se o reprezenteze prin votu consultativ si decisiv. Sa se stabileze in Slovacia o contributiune proportionale. Caci ea platesce acum 50 mil. si nu scie pentru ce, deorece nu trage nici unu folosu dela statu; pentru ca nu natiunea slovacă exista pentru statulu magiaru, ci acest'a exista pentru folosulu natiunii slovacă. Acest'a e devisa incetatiunii moderne. Militia mai departe se nu se urce preste 40,000, prin urmare pre Slovacia vinu 10,000. Neutra ca capitala sa-si aiba universitatea sea cu unu politechnicu, se-si aiba mitropolitulu si superintendentulu seu, si de aci sa se porte superinspectiunea scoleloru, caci Pest'a fiindu mai multu orasiu de comerciulu nu e acomodata pentru universitate si pentru locuinti'a muse-loru. In fine doresce si pretinde respectarea marcei Slovacă si a flămurei ei, ce e colóre rosia alba si venata. „Hazank“ dice ca programulu acest'a nu are lipsa de comentariu.

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a din 1 Maiu se tienu inea sub presi-diu lu lui Pribek ca presidinte dupa etate. De fatia era toti ministri. Siedinti'a se incepu la 10 ore.

Dupa cetirea si verificarea protocolulu din sie-dinti'a trecuta, se cetescu membri alesi in comis-iunea pentru esaminarea credentialeloru. Mai de parte presedintele dupa etate presentéza doua proteste venite contra lui G. Klapka si Iusth Kal., cari din cauza ca langa cea din tainu nu e alaturata nici o copia, ear langa a doua nu e pusa 1000 fl., se resping.

Dupa aceste presedintele provoca cas'a la ale-gerea oficialiloru; eara Madarasz propune, ca sa se cetesca ablegatii odata in rendu alfabeticu. Deci presedintele dupa etate primindu conscrierea depu-tatiloru alfabetica provoca cas'a la votisare. Votan-du-se pentru presedintele dietei reese cu majori-tatea voturiloru Somssich Pal.

La votisarea pentru doi vicepresidenti reesu cu majoritate Gajzágó Salamon si Bittó István. (An-toniu Mocioni inca capata 29 de voturi, sicuru nu dela unguri). De notari se alesera Iámbor P., Mihályi P., Fodroczy S., Bujanovicu S., Majlath I. si Széll K.

Dupa alegerile aceste presedintele dupa etate Pribek multiamesece casei pentru increderea ce ia datu si intre aplause parasindu scaunulu presidialu face locu presidintelui alesu Pavelu Somssich. A-semenea facu si notarii alesi dupa etate.

Somssich ocupandu presidiulu dice, ca se su-pune vointiei reprezentantiloru casei, desi aru fi fostu altii mai vrednici ca densulu pentru ocuparea acelu locu onorabilu. Multiemesce in numele ca-sei lui Szentiványi, carele in decursu de trei ani a portatu cu onore greutatea presidiulu, si cerendu asemenea ajutoriulu condeputatiloru la portarea pre-sidiulu promite ca totu deuna va supune convicti-unea sea majoritatiei casei. Va sustiené cu scumpe-tate libertatea votisarii si numai unde va fi ne ape-ratu de lipsa va dá deslusiri necesarie. Speréza ca toti deputatii voru conlucra in armonia spre res-olvarea problemelor, ce Majestatea Sea lea amin-titu in cuventulu de tronu si toti si voru desvolta puterile pentru glorificarea patriei si pentru inain-tarea ei amesuratu spiritulu tempulu. Multiemesce apoi in numele casei presidintelui si notariloru a-lesi dupa etate pentru conlucrarea loru la constitu-irea casei si declara in fine diet'a conchietata de Majestatea Sea pre 20 Aprile de constituita si ca atare de deschisa.

Gajzágó si Bittó ca vicepresidenti si Iámbor in numele notariloru asemenea multiamescu casei pentru increderea pusa in ei.

In fine presedintele face cunoscutu, ca din caus'a serbatoriloru gr. res. siedinti'a viitoare se va tiené Mercuri in 5 Maiu, in care se voru mai a-lege afara de primariulu casei si oresi cari membri entru deosebitele comisiuni. Siedinti'a se inchiee la 4 ore d. m.

Sublimitatea conferintieloru inve-tiatoresci.

Cunoscu o institutiune la noi menita pentru de a promová interesele scolei nostre populare. Acesta frumoasa si folositoare institutiune avemu de

a o multiamu numai Escelentiei Sele pre bunului nostru Metropolitu, Andrei u. Este alu cincile-a anu de candu acesta institutiune prospera si chizesiuesce perfectiunea invetiatoriloru din sco-lele nostre populare. Este alu cincilea anu, de candu amu inceputu si noi, invetiatorii, a trái ca invetiatorii! Este alu cincilea anu de candu re-presentantii instructiunii nostre nationale au gasitu unu terenu de a se pronuncia si ei liberu asupra problemelor de educatione. — Toti invetiatorii interesati de chiamarea loru cunoscu si apróba im-portantia conferintieloru din cestiune. — Mi s'a intemplatutusi, sa andu cu urechile, mele dela câte cine-va, ca cine merge la conferentie, este unu nebulu; fiindu ca totulu ce se pertractéza a-colo, suntu numai flécuri! — este numai tempu perdutu. Difficile est satyram non scribere.

Cu bucuria insa trebuie sa constatezu, ca dupa esperinti'a mea multa patiena cáta o amu, nume-rulu acelor'a este pre micu si apoi o rendonica nu face primaver'a. — Dara pentru unu invetiatoriu, care se intereséza de chiamarea sea, conferintiele invetiatoresci suntu de já o necesitate imperi-osa, care cu alata devine mai sentitoria, cu cátu romanii au mai multa nevoia de carte si lumina. Scurta este vietia si grea este chiamarea unu invetiatoriu; grea este maestria de a cresce pre ómeni. Si chiaru din punctulu de vedere alu importantiei asupra cestiunii, ce ne preocupa, tre-buie sa muncimu, cátu putemu, cu vreme si fara vreme dupa dis'a s. apost. Pavelu. Art'a nostra de a dá crescere tinerimei este si cea mai lunga si cea mai grea. Si cum sa nu fia grea o astfelu de ocupatiune, candu subiectulu ei este nevediatu, este spiritulu de o nemarginita profunditate?!

Pentru ca cine din muritori a pututu vre-odata macaru a scruta pana in fundu fintia uma-na? Ea ascunde in sine o mare bogatia, nume-rose sorginti de germeni si aplecari spre cele mai maretie lucruri, cari grigite si conduse intieptiesce potu radica pre omu pana la demnitatea, ce ia semnat'o Dumnedieu, candu 'lu fach! — Si din contra, ce face din elu o mana negrijnica?

Lunga dara este maestria de a cresce pre ómeni, efectulu carei'a ajunge si trece preste mór-te departe pana unde nu mai ajunge ochiulu mu-ritoriulu!

Cumca chiamarea invetiatóresca e grea, de multa a disparutu ori-ce indoiela; pentru ca cu ea este impreunata o mare responsabilitate. De aceea trebuie sa ne armamu, pentru ca sa fimu capabili a ne aperi terenu, ce-lu ocupamu. Si cum ne vomu arma me va intrebá cine-va? Sciindu ca unirea face forti'a, sa ne asociamu. Sa ne intru-nim in conferentie. Sa ne facemu membri ai conf. invet. nu numai membrii passivi ci chiaru activi; caci conferintiele pretindu dela membrii ei o activitate barbatésca si matura per escelentiam!. — Numai asiá unu invetiatoriu se póte numi intru adeveru membru alu conferintieloru invetiatoresci. Este evi-dentu, ca fiecare omu trebuie sa mérga progresandu in cariera, ce a imbratisiatu: cu cátu mai vertosu unu invetiatoriu? Caci importantia chiamarei sele este cupriosa in sánt'a missiune d'a regenerá marea societate omenésca in genere, si natiunea de care apartiene in specie. Elu imbracisandu asta chia-mare are d'a dá familie, biserice, statulu si nati-nei barbati apti pentru chiamarea, ce i ascépta in viatia. Cine nu scie, ca maestria d'a cresce pre omu este si cea mai grea si cea mai lunga; fiindu ca tinde pana la infinitu. O mare si totudeodata grava problema acést'a, dela acarei norocosa res-olvere atarna fericirea atatoru populi! — Oprindu-ne putienu si judecandu cele dise din punctulu de vi-dere alu importantiei curatu si limpede se vede: câte cunoscintie, câte invetiaturi, cáta esperinti'a de lume nu se cere dela unu invetiatoriu pentru d'a corespunde chiamarei sele macaru si o parte? Cáta praxa, cáta desteritate, cáta rutina pedagogica nu se cere dela unu invetiatoriu pentru ca sa si im-plinésca missiunea sea d'asi cresce adeca pre fi-torii cetatieni in adeveratele limite ale religiositatii si moralitatii, ce destinulu finalu alu omulu reclama? Cátu studiu nu se cere dela unu invetiatoriu, pentru ca sa cunósca atatea inimi, atatea individualitati, atatea contrarietati de caractere, de vointie si prin urmare de directiuni? Eac'a déra pentrucé reco-mandu fratiloru colegi o neobosita munca si lopta pre terenu, care ni l'amu disputatu! Eac'a pen-tru ce sustienemu cu taria si recomandamu cu tolu deadinsulu invetiatoriulu sa nu fia statiunariu in

calea sea: ci elu sa tinda necontentitu totu la mai mare perfectiunare a caracterulu seu, a cunoscintieloru sele si a metodei instructive; caci vastulu câmpu alu pedagogiei este de cea mai imensa esten-siune. Si chiaru din punctulu de vedere alu impor-tantiei asupra celoru dise invetiatoriulu este ne-cesitatu a cáta societatea ómeniloru de asemenea specialitate. De cea mai mare importantia suntu dara conferintiele invetiatoresci. Dara domni mei! caci ele suntu menite d'a pune scol'a in strinsa le-gatura cu adeveratii ei reprezentanti, — si astfelu ai dá acelei'a adeverat'a vietia, adeverat'a valóre si interna si esterna.

Acum intorcendu-me dela aceste reflexiuni generali permitemi, iubite lectore, a vorbi mai de-taiatu despre sublimitatea, despre demnitatea ace-storu frumoase meetinguri pedagogice. In numerii venitori, deca mi se voru deschide colónele acestui diariu, voiu tratá cestiunea din trei puncte de vi-dere; caci resolverea din tóte puncturile de vedere o lasu celoru mai competinti.

Ioann D. Petrasicu
invetiatoriu la Resinari.

De langa Piétr'a Craiului
in 13/25 Aprile 1869.

Dle Redactoru! Unu evenimentu de mare insemnate, a-siu dorí se impartasescu onoratului publicu cetitoriu, deca a-ti binevoi a dá acestoru sfurari locu, in multu pretiutulu jurnalulu „Tel. Rom.“, si deca altalu nu mi va fi prevenitu in asta privintia.

Intielegendu eu, ba, dupa mai desele cerce-lári, convingendu-me pre deplinu, ca onoratul domnu Ioann Comsi'a parochu in comun'a Zernesci, tiene cu tinerimea inca din 14 Octobre 1868, nu numai in tóte Duminecile, ci si in tóte serbetorile din catechisatiune prelegeri serióse si regulate, asceptamu cu mare dorire esamenulu ca-tehumenalu.

Dorinti'a mea nu fu zadarnica, caci esame-nulu acest'a se si tienu in 13/25 Apr. a. c. Dimi-neti'a se incepú servitiulu divin in biserica din piétia, prin Revrd. Dlu Protopopu Ioann Metianu. Poporulu se aduna in numeru mare. La ince-putulu sf. Liturgii venira baietele si baietii scole-loru comunali sub conducerea d-loru invetiatori in unu ordinu forte frumosu si se asiediara fara sgomotu la loculu loru.

Apoi venira coristii sub conducerea dlui invetiatoriu Iosifu Micu si acompianara cu can-tári corale sánt'a liturgia in unu modu forte frumosu. Dupa servitiulu divin pre on. domnu Protopopu provocá si indatorá pre poporu, ca fara deosebire sa iee parte la esamenulu ce-lu va tiené dupa 10 ore a. m. Parintele Comsi'a cá catichetu cu catehumenii sei; spre a vedé si spre a se con-vinge despre progresulu tinerimei pre calea spiri-tuale. Poporulu primu cu multamire acést'a provo-care si la tempulu otaritu scolele erau incungiurate de o multime mare de barbati si de femei.

Mai tóta inteliginti'a romana zernescéna, in frunte cu Revrd. d. protopopu, on. domnu judeca-toriu Penciu si cu onor. domnu pretoru Ratiu, loa parte la acestu esamenu. Mai inainte se esami-nara catehumenii din catechismulu micu cu resul-tatu imbucuratori. Dupa aceea intrebandu-se de-spre rugaciunile feliciteloru ocazioni, si despre a-celea cari trebuie sa le rostésca fia-care crestinu sub decursulu sf. liturgii, se audira raspunsuri de totu multamitóre.

In sfersitu se esaminara tinerii din istoria romaniloru, despre numele despre originea romaniloru si despre tóte evenimentele mai insemnate. Raspunsurile deschise si pline de curagiu facura impressiune asupra auditoriloru. Dara bucuria loru fu si mai mare, candu deodata unu tineru est in mediu si declamá o poesia morale cu o voce sonora si mangaióse in urm'a carei'a corulu numai decatu intoná: „Multu e dulce si frumoasa limb'a ce vorbimu“ etc.

Urmá apoi altu tineru, cu alta poesia de fe-liolu celei dintai, dupa care intoná corulu: „Cá unu globu de auru“ etc.

Sub totu decursulu esamenulu, dara acum cu deosebire se puté ceti pre fetiele ascultatori-loru multamirea si bucuria ce o aretau fatia cu tinerimea si cu conducatori ei. — Acum Revrd. domnu Protopopu Ioann Metianu cá presidinte, tienú unu cuventu de incheiere in frumsetiatu cu nisce asemenári forte potrivite pentru tinerimea de ambe securile, esprimendu-si totu odata multamirea fa-

fiu cu cercetarea regulată în orele otarite la catechisatiune, fatia cu purtările morale aretate și fatia cu responsurile date din partea tinerimei. La evenimentul acesta răspunde unu tineru dintre catehumeni aretându recunoștința fatia cu mai marii lor, dicendu ca tinerimea numai și numai prin conducerea cea buna și inteléptă a bravilor ei conducatori au pututu ajunge la atât'a, prin urmare, ea are totu dreptulu a aduce conducătorilor ei cea mai intima și profunda multiamita. În urma incheia vorbitortulu cuventulu seu cu unu întreitu „sa traiesca bravii nostri conducatori!“

Cu aceste esamenulu de catechisatiune se fini; iera ascultatorii se departara cu animile încântate și pline de bucuria, dorindu asemenea progresu în tôte comunele romane, căci numai atari succese potu asigurâ unu viitoriu splendida natiunei întregi.
Unu martor u.

Orestia, 20 Aprile c. v. 1858.

Domnule Redactoru! Din partea unor ômeni din Pianulu de Josu mi s'a facutu imputări că cându eu a-siu fi datu unu articulu în „Tel. Rom.“ cu care unii dintre fruntasii seu mai bine disu dintre reprezentantii comunei Pianu s'aru fi aflându cam vatemati — acea scornitura o declaru din parte-mi ca un'a faima retaciôsa și numai scornita din capetele unor'a fâra cea mai mica umbra de adeveru, pentru ca eu acelu articulu inca l'amu cetitu, insa fâra a scî ca cine l'a datu publicitatiei — declaru prin acést'a dara acea faima de minciuna și și scornitura falsa.

Ce privesce insa meritulu acelu articulu nu voiescu deocamdata a me lasâ la judecarea lui dâca și că fiu și proprietariu în Pianulu de Josu a-si fi îndreptatitu la asiâ ce-va, insa nu m'amu obicinuitu în tóta viața a atacâ pre cine nu m'au atacatu, și apoi ierâsi nu voiescu a remanea nimeni datoriu, eu cunosc pre toti reprezentantii comunei Pianulu de Josu ba o parte însemnata mi suntu chiaru rude, și credu ca acei'a că ômeni în a căror'a virtute sta, și dela care aterna binele, fericirea și progresulu comunei chiaru într'o viața constituțională nu absolutistică? potu face chiaru acum a-si alege unu notariu din sinulu comunei loru pre care-lu voru recunoșce de mai aptu concentrându-si voturile toti că unulu intru unulu și acel'a-si îndividu pre care-lu voru recomandâ barbatii de incredere ala natiunei demnu de acelu postu, atunci voru dá dovedi ca reprezentantii comunei suntu demni de chiamarea loru, și ocolindu alti lipsiti straini cari nu vinu în Pianu de Josu pentru a ferici Pianulu, ci pentru a-lu despoia (?! R.) câtu potu în folosulu propriu, atunci numai voru dá dovedi credibili de barbati reprezentatori ai unei comuni, la din contra insa se voru mai ivi credu eu în colonele a mai multoru jurnale starea presenta și viitóre a comunei Pianulu de Josu fatia cu reprezentantii sei comunali și publici. *)

Me rogu domnule redactoru a dá locu acestoru renduri în colonele pretioitalu d-vôstre jurnalulu sub espres'a-mi subscriere naturala fiindu Ala multu stimatu d-tale servu oblegatu,
I. Benn'a.

Romania.

Instrucțiuni pentru punerea în aplicarea legii armârei dela 11 Iuliu 1868.

Teritoriulu român, dupa cum se vede din tablourile alaturate, se imparte deocamdata în 39 de bataliune teritoriale de militie, cari, afara de unu batalionu ala Bucuresciloru, corespondu fîra care unu districtu (esceptându-se Bolgradulu și Ismailulu.)

Resiedința districtulu, precum și fia-care plésa, reforméza teritoriulu unei companie; prin urmare bataliunele voru numerâ atâté companie, câte suntu plase într'unu judeciu, plus compani'a resiedintiei.

Comandantii de companie, subprefectii respectivi și primarii comunelor, constituiti în comisiune, voru procede la formarea pentru fie-care comuna a urmatórilor liste:

I. În list'a A se voru inscrie toti locuitorii, partea barbatésca, de la 1 pâna la 20 ani impliniti; pentru fie-care comuna se va formâ o lista deosebita. La asésta operatiune se voru avé în vedere cârtile bisericesci și registrele stârei civile.

*) Modest'a acést'a nu are solia.

Red.

II În list'a B se voru inscrie toti locuitorii, partea barbatésca, dela 20 pâna la 36 de ani însemnându-se în deosebitu acei ce au servitu deja, fia în armata fia în corporile de dorobanti, gendarmi seu granitieri. Pentru fie-care comuna se va formâ lista deosebita.

Subprefectii, pentru comonele rurale, iera în orasie primarii, voru fi respundietori pentru inscrierea esacta a tuturor locuitorilor.

Fie-care din listele mentionate mai susu va fi formata în trei esemplare și se voru subsemnâ de toti membrii comisiunei. Nici o radietura seu stersețura nu este permisa. Unu esemplariu din aceste liste se va tramite comandantulu batalionulu, unulu se va opri de comandantulu de companie și unulu va remané la primarie.

Comandantii de bataliune voru formâ imediatu unu tablou de numirea pléselor în ordinea companielor (conformu ordinantiei cu nr. 371), și în fiecare din acestea voru inscrie numele comunelor astfelu dupa cum voru otari a se urmâ cu inscrierea. Acestu tablou de operatiune se va comunicâ atâtu comandantilor respectivi ai brigadelor de militia, precum și subprefectoru.

Operati'a inscrierii se va organizâ astfelu încâtu ea se pótâ fi terminata celu multu în tôte luni.

Se va comunicâ tuturor locuitorilor, în etate de la 20 pâna la 36 de ani, cari, dupa lege, facu parte din rezerv'a armatei și din militie, ca suntu datori la stramutarea locuintiei dintr'o plésa în alt'a, iera pentru Bucuresci, Iasi, Craiov'a și Galati dintr'o colóre în alt'a, se încunoscintize despre acést'a atâtu pre comandantulu companiei din care facea parte, câtu și pre acelu în a cărui plésa s'a mutat.

Cercetarea și îndreptarea acestoru lucruri este incredintata în fie-care judeciu unei comisiuni superióre, compusa de prefectu, de celu mai în vresta din membrii comitetulu permanentu și de siefulu de batalionu ala militiei.

Ministru de interne: Ministru de resbelu:
M. C o g a l n i c e n u. colonelu D u c ' a.
Aprile 4 1869. („Rom.“)

Varietati.

*** Literatura (Publicare.) Onorâtulu publicu român și va aduce aminte, ca s'a facutu apela de prenumeratiune la poeziile lui Julianu Grozescu. De ôre-ce inse pâna la decurgerea terminulu desiptu n'au fostu încursu atât'a prenumeranti, câtu sa se pótâ acoperi spesele editorei, — tiparirea acelor'a a trebuitu sa se intardie. Că inse sa se satisfaca on. publicu, autoriulu s'a adresatu la mine, ca sa primescu editur'a poeziiloru sele pre lângă câtă ocupatiune tóta, din motivulu referinteloru amicabile, ce le amu cătra conscolariulu meu, amu fostu îndatoritu a primâ editur'a, menita. Si cu acést'a de locu m'amu îngritu de tiparirea loru. Pâna acum suntu 6 côle tiparite, și în puterea contractulu făcutu cu tipografulu Stefanu Gyulai din Aradu — este prospectu siguru, că celu multu în trei septemâni sa aparâ opulu gat'a la despusetiunea stimatulu publicu cetitoriu. Amu avutu și acelu respectu în întreprinderea acést'a, ca on. publicu pentru ceva intardiare decursa în lips'a abonantiloru și în lips'a editorelui sa profite cu o editiune mai galanta (? R) și mai voluminôsa, decâtu ce s'a fostu apromisu. Deci și pâna ce se voru gatâ aceste poezii se potu prenumerâ, iera dupa aceea se potu trage esemplariulu provediutu cu portretulu poetulu câte cu florii 2 la. respectivu de la subsemnatulu (Aradu pre strad'a Telechiana, în casa'sea propriâ) Delâ 10 prenumeranti, colectantele se gratifica cu unu esemplariu. De altminte remânu cu devotamentu natiunali. Emericu B. Stanescu, advocatu.

Aradu, în 24 ale lui Prieriu. 1869.

*** Despre organizatiunea gardei „Naplo“ ne aduce urmatóarele date: Pasulu celu din tâiu la organizatiunea gardei este infintiarea unui despartimentu de invalidatura superióra în Pest'a, ce a intratu în activitate inea în 23 I. tr. Acestu despartimentu va fi bazea celorlalte despartieminte și va servi spre cultivarea mititiei și a suboficierilor. Indata ce militia și va fi câstigatu în acestu despartimentu de instructiune calificatiunea receruta, se va impartî în deosebitele despartiaminte de exercitiu ale districtelor. Ince-

pendu-se tempulu de servitiu pentru cei ce se voru recerutâ numai în 1 Octomvre, asiâ va capatâ și gard'a atunci pre calea sortiei recrutele cele din tâiu. Transferarea din regimentele de linia în garda se va putea întemplâ numai în lun'a lui Decembre. Asiâ despartimentulu de inventiamentu deocamdata nu are elevi și prin urmare gardistii cei noi nu aru avea suboficieri. Pentru dea încungirâ acést'a, ministerulu pentru apararea tierrei-i stâ numai o cale deschisa, adeca a inrolâ voluntieri. Ministerulu deci luându mesuri în privinti'a acést'a a și esmisu comisiuni de inrolare și a insciantiatu despre acést'a tôte jurisdictionile tierrei.

*** Unu corespondinte arata în „Ellenör“, ca dâca stâng'a extrema nu va voi se aléga în delegatiune, ea se va privi ca revolutionaria, căci delegatiunile fiindu o prescriere a legii, cine se opuné loru, lucra în contr'a legii.

Consemnarea

obiectelor intrate la asociatiunea nationale aradana pentru cultur'a poporulu român întru spriginirea sortituri de loteria, ce se va arangia în folosulu fondulu asociatiunei pre adunarea generala din lun'a lui Maiu 1869 și adeca: dela

(Urmare din nr. 31.)

25) Dsiór'a Sidoni'a Obercnezu din Aradu: unu portagiu de moneta lucrata în cordi de metasa cu colorii natiunali; mf. propria.

24) Dsiór'a Mari'a Romanu din Aradu: alu doilea donu: o perina cadrata de cânapea; lucru de brodaria cu cordele în colorii diferite; mf. propria.

27) Dsiór'a Sofi'a Tiaposiu din Aradu: o perina pentru orologiu în form'a de papucu; mf. propria.

28) Dsiór'a Iuli'a Tiaposiu din Aradu o coșiera de parete cu flori cosute de lâna colorata.

29) Dsiór'a Mari'a Chirilescu din Chitigház (Kétegyház) unu portamonais brodatu cu margele; mf. propria.

30) Dsiór'a Mari'a Chirilescu din Chitigház (Kétegyház) alu doilea donu tiitoriu de orologiu și inele de lemnu politu și bronzu.

31) Dsiór'a Sidoni'a Secusianu din Sivi'a (Világos) o eura de pusica, lucru de brodaria; mf. propria.

32) Dn'a Irin'a Milovanu nascuta Ratiu din Mândrulocu: unu tiitoriu de flori, lucru de bronzu cu sticla de cristalu.

33) Dn'a mari'a Fett nascuta Frusia din Aradu: o tassa de sugâri.

34) Dsiór'a Iuli'a Ratiu din Aradu: unu scaunu de tabara, lucru brodaritu; mf. propria.

35) Dsióra Eremi'a Bocusianu din Curticiu: o parchia de papuci brodariti; mf. propria.

36) Dn'a Ecaterin'a de Mocioni din Pest'a: o caseta.

37) Dn'a Ecaterin'a de Mocioni din Pest'a: alu doilea donu, o mapa de scrisu.

88) Dsiór'a Rosa Ardeleanu din Chitighazu: o caciula comoda legata din lâna colorita cu fire de bronzu și cu ciucurelu impletitu din fire de aur mf. pr. (Va urmâ.)

34—1

EDICTU.

Anna Ioann Avramu maritata Ioann Bucuru Bretu din Poplac'a, Scaunulu Sabiului, carea de tempu mai îndelungatu, paresindu patri'a și pre barbatulu ei Ioann Bucuru Bratu au pribegitu în lume fâra a se scî loculu aflârei ei, se provôca prin acést'a, că în terminu de unu anu dela datulu de fatia, sa se presenteze înaintea forulu matrimoniale subscrisu, pentru ca la din potriwa procesulu matrimoniale încamnatu de Ioann Bucuru Bratu, și fâra de ea se va otari în întielesulu p.escrrieriloru legii bisericesci.

Sabiul, 14 Apr. 1869.

Forulu matrimonialu gr. or. ala protopresviteratului tractulu Sabiului I. Ioann Hanni'a, Protopresviteru.

Burs'a de Vienn'a.

Din 26 Apriliu (8 Maiu) 1869.

Metalicele 5%	61 70	Act. de creditu	283 50
Împrumut. nat. 5%	69 50	Argentulu	121 75
Actiile de banca	749	Galbinulu	5 88 1/2